

แนวทางการประเมินความเสี่ยงการสอบบัญชี
ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานคร

A GUIDELINE TO AUDIT RISK ASSESSMENT OF
CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS IN BANGKOK AREA.

ทัศนีย์ แสงสว่าง

TASANEE SAENGSAWANG

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม

พ.ศ. 2553

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าแบบอิสระ

แนวทางการประเมินความเสี่ยงการสอบบัญชี
ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานคร
A GUIDELINE TO AUDIT RISK ASSESSMENT OF
CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS IN BANGKOK
AREA

นักศึกษา

นางสาวทัศนีย์ แสงสว่าง รหัสนักศึกษา 51503076

หลักสูตร

บัญชีมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์กัลยาภรณ์ ปานมะเริง เบอร์ด

คณะกรรมการการสอบการศึกษาค้นคว้าแบบอิสระ

..... ประธานกรรมการ

(ดร.สุจิตาภรณ์ สิ้นจรรยาภรณ์)

..... กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กัลยาภรณ์ ปานมะเริง เบอร์ด)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม อนุมัติให้ให้นักศึกษาค้นคว้าแบบอิสระนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน ๙ ๒๕๕๓ พ.ศ.

การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระ	แนวทางการประเมินความเสี่ยงการสอบบัญชีของ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานคร
นักศึกษา	นางสาวทัศนีย์ แสงสว่าง
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์กัลยาภรณ์ ปานมะเร็ง เบอร์ค
หลักสูตร	บัญชีมหาบัณฑิต
คณะวิชา	บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม
พ.ศ.	2553

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา แนวทางการประเมินความเสี่ยงการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้ศึกษาได้ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 100 ราย และวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้วิธีการทางสถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วยความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม (1) ร้อยละ 79 เป็นเพศหญิง ซึ่งมีอายุระหว่าง 36 - 40 ปี และร้อยละ 56 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี (2) ร้อยละ 61 มีการจัดตั้งสำนักงานสอบบัญชีในรูปแบบเป็นบริษัทจำกัด (3) ร้อยละ 31 มีระยะเวลาดำเนินงานในการให้บริการการสอบบัญชี 11 - 15 ปี (4) ร้อยละ 36 มีจำนวนลูกค้าที่ได้ให้บริการการสอบบัญชีเฉลี่ยปีละ 51 - 100 ราย (5) ร้อยละ 52 มีจำนวนผู้ช่วยผู้สอบบัญชี 6 - 10 คน (6) ร้อยละ 81 มีผู้ช่วยผู้สอบบัญชีที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป และ (7) ร้อยละ 35 มีการให้บริการอื่นๆ เช่น การออกแบบระบบบัญชี การวางแผนภาษีและให้คำปรึกษาด้านธุรกิจ เป็นต้น

การประเมินความเสี่ยงการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตนั้น พบว่าผู้สอบบัญชีรับอนุญาตมีความเข้าใจในเรื่องของความเสี่ยงการสอบบัญชีอยู่ในระดับสูง ทั้งในส่วนของความเสี่ยงสืบเนื่อง ความเสี่ยงจากการควบคุม และความเสี่ยงจากการตรวจสอบ โดยปัจจัยเสี่ยงในการสอบบัญชีนั้นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจะมุ่งเน้นไปที่การประเมินความเสี่ยงจากการตรวจสอบ

เป็นอันดับแรก รองลงมาคือการประเมินความเสี่ยงจากการควบคุม และการประเมินความเสี่ยงสืบเนื่อง

การประเมินความเสี่ยงจากการตรวจสอบ พบว่าปัจจัยที่มีระดับการประเมินความเสี่ยงสูงสุด คือวิธีการตรวจสอบที่ใช้ อาจไม่มีประสิทธิภาพ หรือไม่ตรงประเด็นกับเรื่องที่ตรวจสอบ ซึ่งอาจส่งผลให้ตรวจสอบไม่พบข้อผิดพลาดที่มีสาระสำคัญได้ ส่วนการประเมินความเสี่ยงจากการควบคุมนั้น ปัจจัยที่มีระดับการประเมินความเสี่ยงสูงสุดคือ กิจการมีการปฏิบัติตามระบบการควบคุมภายในที่ได้กำหนดไว้อย่างสม่ำเสมอหรือไม่ และสำหรับการประเมินความเสี่ยงสืบเนื่องซึ่งแบ่งเป็น 2 ระดับคือ - (1) ระดับของงบการเงิน ปัจจัยที่มีระดับการประเมินความเสี่ยงสูงสุดคือปัจจัยซึ่งกระทบต่ออุตสาหกรรมที่กิจการดำเนินงานอยู่ เช่น สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สภาพการแข่งขัน การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี และความต้องการของลูกค้า เป็นต้น (2) ระดับของยอดคงเหลือในบัญชีและประเภทรายการ ปัจจัยที่มีระดับการประเมินความเสี่ยงสูงสุดคือ รายการที่ผิดปกติและซับซ้อน หรือรายการที่ไม่ผ่านการประมวลผลตามปกติ โดยเฉพาะรายการที่เกิดขึ้น ณ วันสิ้นงวดหรือใกล้วันสิ้นงวด

ปัญหาและข้อเสนอนะของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตต่อการประเมินความเสี่ยงการสอบบัญชี พบว่ากิจการที่ใช้ระบบคอมพิวเตอร์ในการประมวลผลข้อมูล อาจมีความเสี่ยงที่จะเกิดข้อผิดพลาดในยอดคงเหลือในบัญชีได้ เนื่องจากมีรายการที่ต้องประมวลผลเป็นจำนวนมาก จึงมีโอกาสที่จะเกิดข้อผิดพลาดได้ หรือกิจการที่มีระบบการทำงานเป็นแบบเครือข่าย จะไม่มีนโยบายบัญชีหรือแนวทางในการปฏิบัติงานที่เหมาะสม ส่งผลให้ไม่มีการแบ่งแยกหน้าที่กันอย่างเพียงพอ ไม่มีการจัดเก็บเอกสารให้เป็นหมวดหมู่ ทำให้ยากต่อการหาหลักฐานในการตรวจสอบ ส่วนข้อเสนอนะในการปฏิบัติงานสอบบัญชื่อนั้น ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตควรเน้นวิธีการตรวจสอบเนื่อหาสาระสำหรับรายการต่างๆ ที่มีสาระสำคัญให้ครบถ้วน และควรตรวจสอบความเพียงพอของการเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงินด้วย